

RA EFESIO

RÁ CARTA RA APOSTOL NSAN PABLO NÚ'A BI 'YOPABI YA GAMFRÍ ME EFESO

Ra apostol Pablo opabi ya gamfri me Efeso

¹ Núgui drá Pablo rá apostolgui ma zi Hmuhʉ
ra Jesucristo. Ajuq̂ go rá paha'q̂ pa bi hñuxcagui
dega apostol. Dí op'ahʉ nū'ahʉ zí cuhʉ guí 'bʉhʉbʉ
Efeso guí camfrihʉ ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo ne
yá meti'iħʉ Ajuq̂. ² Ajuq̂ ma Dadahʉ ne ma zi
Hmuhʉ ra Jesucristo da jāp'ahʉ ne da max'ahʉ pa
gui 'bʉhʉ te rá 'ñenthø.

*Ajuq̂ xa jāpi nū'ʉ to'o xa gamfri ra Zidada Jesu-
cristo*

³ Ga xocambenihʉ Ajuq̂ ma Dadahʉ nū'q̂ to rá
Dada nehe ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo, ngue'q̂ nu'á
xa 'racjʉ gatho nū'ʉ ya jāpi ja pa guecjʉ ngue'q̂
dí 'nathohʉ co ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo, ja ra
uenda ya dí 'bʉhʉ con gue'q̂ nuni mahets'i. ⁴ Ante
da hyoca nuna ra ximhai, nu'á ya xqui huancahʉ
pa ga 'nathohʉ co ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo, pa
njabʉ strá nt'axiguihʉ ne hingra pe'tshʉ ni 'nara
ts'oqui ja rá thandi'q̂. ⁵ Ante da hyoca ra ximhai,
nu'á ya xqui hñuxcahʉ po rá danga hmate pa bi
jabatsiguihʉ'q̂. Hangue bá pehna ma zi Hmuhʉ
ra Jesucristo pa bi njabʉ ngu nū'q̂ xqui hñuxcahʉ.
Gue'q̂ rá paha'q̂, hangue bi beni njabʉ da 'yøt'e.
⁶ Nú'á po rá hñojə'i bá pencahʉ rá hmacea T'ʉ pa
bi jabatsiguihʉ, pa njabʉ nujʉ xi ga e'tsuahʉ rá

nsu po nú'q̃a ra hñojal'i p̃escaguih̃a. ⁷ Ngue'q̃a po rá hñojal'i bá p̃ehna rá hm̃aca T'q̃ pa bi manga rá ji ja ra pont'i, y njab̃ bi gutca ma thaih̃a, ne bi pungah̃ gatho ma ts'oquih̃ ngue'q̃a ya dí 'nathoh̃ con gue'a. ⁸ Nehe ngue'q̃a ra d̃angui rá hñojal'i pa guecaguih̃ hangue bi 'racj̃ ndunthi ra mfeni ne ra mfadi, ⁹ pa bi za dá p̃ah̃ nú'q̃a himi fadi ma'met'o nú'q̃a xqui beni da 'yøt'e'q̃ de rá paha sehe. Y go bi hñuxa ma zi Hmuha ra Jesucristo pa go da 'yøt'e gatho ngu nú'q̃a xqui beni maya'b̃a. ¹⁰ Nú'q̃ go gue'a ma da nda de gatho nú'q̃ bí 'b̃ mahets'i ne nú'q̃ 'b̃acua ja ra ximhai. Go gue'a xqui beni Ajuq̃ da 'yøt'e. Y ma da njab̃ nú'q̃a ra pa'a ngu xa beni Ajuq̃ da nja.

¹¹ Ajuq̃ bi huancah̃ desde rá m̃adi pa dyá b̃atsiguih̃a pa da 'racj̃ gatho ngu nú'q̃a xqui beni da 'racj̃ ngue'q̃ dí 'nathoh̃ co ma Zidadah̃ ra Jesucristo. Gue'a xqui beni da 'yøt'e Ajuq̃, ne nú'q̃ øt'e ngu nú'q̃ xa beni ne ngu nú'q̃ ri ho'q̃ da 'yøt'e. ¹² Ajuq̃ bi 'yøt'a njab̃ pa núje dyá m̃adi gamfrihe de ma zi Hmuha ra Jesucristo ga e'tsuahé rá nsu'a, pa njab̃ ma'ra da nsunda'a nehe. ¹³ Y nu'ah̃ nehe ya xcá 'yøtuah̃ rá noya'a nú'q̃ xicj̃ hanja da za grá mpøhøh̃, ne xcá camfrih̃. Hangue nubyá guí 'nathoh̃ nehe co ma Zidadah̃ ra Jesucristo ne guí e'tsuah̃ rá nsu Ajuq̃ nehe. Ne ra M̃aca Ndahi 'b̃ui ja ri corasoh̃ nehe, ngu nú'q̃ xqui ñatcah̃ Ajuq̃ da 'racj̃. Y nú'q̃ go gue'a 'nara seña gue ya yá b̃atsiguih̃ Ajuq̃ ngue'q̃ 'b̃ui ja ma corasoh̃. ¹⁴ Nehe ngue'q̃a ra M̃aca Ndahi 'b̃ui con guecjh̃ dí p̃ah̃ gue Ajuq̃ ma da 'racj̃ nehe gatho nú'q̃ xa ñatcah̃ da 'racj̃ nu stí zixcah̃ de nuna

ra ts'oximhai pa ma grá 'buhu 'nadbu con gue'a. Gatho gue'a da 'yøt'a Ajua pa ma'na dra nsunda'a ne da t'e'tsua rá nsu.

Ra apostol Pablo apa Ajua pa da umba ra mfadi ya gamfri

¹⁵ Nuguí stá øde gue xcá camfrihu ma Zidadahu ra Jesucristo, nehe stá øde de nú'a ra hmáte guí pe'tsuahu gatho nú'u ma'ra yá batsi Ajua. ¹⁶ Hangue desde dá øde njabu, cada dí apa Ajua por gue'ahu, hindí tsaya ga umbabi njamädi'a por gue'ahu. ¹⁷ Ajua ma Dadahu go gues'e'a xá nsunda ne go gue'a bá pchna ma zi Hmuu ra Jesucristo pa bi 'ñutcaguihu tengu rá 'mui'a, dí apabi gue da 'ra'ahu ra mfadi ne ra hoga mfeni co rá ts'edi ra Maca Ndahi, pa ma'na da za gui pahu'a. ¹⁸ Nehe dí apabi'a da xoc'a ri mfenihu pa gui pahu xá hño gue dí tø'mhu ga 'buhu con gue'a ngue'a bi zoncahu pa dyá metiguihu'a. Nehe dí apabi pa gui pahu tengu yá nsunda nuya hño xa ñatcahu da 'racju ngue'a yá batsiguihu'a. ¹⁹ Nehe dí apabi'a pa gui pahu hangu rá ndangui rá ts'edi'a. Y nura ts'edi'a gue'a faxcahu nú'u stá camfrihu'a. ²⁰ Y guet'a rá danga ts'edi Ajua bi japi bi yopa nte ma zi Hmuu ra Jesucristo ne bi japi bi nangui de habu xqui nt'agui. Nepu bá umba rá hudi ja rá 'ñei'a nuni mahets'i. ²¹ Nehe bi hñuts'i'a pa da ndu de gatho ya ndu, ne de gatho nú'u to'o hau ra ts'utbi ne ra ts'edi ne ra hmanda nuua ja ra ximhai ne nuni mahets'i. Nehe bi umba 'nara nsu nú'a xi ra dangui de gatho ma'ra ya nsu nú'u ja ne nú'u ma da nja. ²² Nehe bi hñuts'i pa da ndu de gatho nú'a te ja ne nú'u 'bu*i*. Nehe bi thuts'i'a pa go dra ñaxu de ra nija, y nuju go guecju

rá nijaguihá. ²³ Ha nújá rá nijaguihá go guecjuá
rá ndo'yoguihá nehe, hangue con guecjuá ri nxøgue
rá ndo'yo'á, ne dí ohá ja rá 'yε'á, ne o ja rá 'yε gatho
nú'á te ja ne nú'á 'bui.

2

Nu'á tó'o xa gamfri, xa mpøhø po rá hñojá'i Ajuá

¹ Nu'ahá xqui 'mødihá hmøhaá ma'met'o ja ya
ts'oqui ne nguí øthá ya nts'o'mai, pe Ajuá ya xa
'ra'ahábya 'nara 'ra'yo te. ² Nu'ahá nguí øthá ya
ts'oqui ngue'á ngrí dønbahá rá 'møi ra ximhai, ne
nguí ø'tuahá rá paha ra ndø de ya ts'ondøhi nú'á ri
mpøfi ja yá mfeni nú'á hingui øta Ajuá. ³ Ma'met'o
gathoguihá ndí 'bøhá nehe ngu gra 'mø'á, ne ndí
ø'tuahá yá ts'onc'at'i ma ndo'yohá, ne ndí øthá
gatho nú'á ndí benga ja ma mfenihá xá nts'o.
Hangue nujá hønse rá cué Ajuá ndí tø'mbahá xa
zøcjuá ngu nú'á ma da zødi nú'á hingyá gamfri.
⁴ Pe Ajuá xi ra døngui rá nthecate ne rá hmøte
pa guecaguihá. ⁵ Hangue ngu bi japi bi yopa nte
ma zi Hmuá ra Jesucristo, njabá nehe bi 'racjuá
ma 'ra'yo tehá, ngue'á ya stí 'møhmøhá ja ma
ts'oquihá, ja ra uønda ya stí tuhmøhá. Hangue po
rá hñojá'i Ajuá bi pøhøguihá. ⁶ Nehe ngu bi gøxa ma
zi Hmuá ra Jesucristo de habá xqui nt'agui, njabá
nehe bi gøxcahuá, ne ja ra uønda ya dí hudihuá co
ma zi Hmuá nuri mahets'i, ngue'á ya dí 'nathohá
con gue'á. ⁷ Bi 'yøtcahuá njabá pa nuya pa bra 'ñepá
ma da fødi tengu rá ndøngui rá hñojá'i bi møscahuá,
ne tengu ra hñó bi 'yøtcahuá ngue'á bá pøhna ma zi
Hmuá ra Jesucristo pa bi pøhøguihá. ⁸ Ajuá po rá
hñojá'i bi pøhøguihá ngue'á dá camfrihuá, y hingue

de guecseh, nu Ajuaq go guese bi 'yøt'a gatho pa bi pøhøguihu. ⁹ Hinto xa mpøhø po 'nara hoga 'befi xa 'yøt'e, pa njabu hinda za to da 'ñets'i. ¹⁰ Ajuaq go gue'aq bi hogaguihu ma'ra'yo ngue'aq ya dí 'nathohu co ma zi Hmuuh ra Jesucristo. Y bi hogaguihu ma'ra'yo pa da za ga øthu gatho nú'aq xá hñio ngu nú'aq xqui beni Ajuaq maya'bu ga øthu.

Nú'u ya xodyo ne nú'u hingyá xodyo ya bi mádi po ra Zidada Jesucristo

¹¹ Hangue por gue'aq nú'ahu hingyá xodyohu oguí pumfrihu gue desde maya'bu gatho nú'u ya ja'i himyá xodyo mi 'bui yabu de Ajuaq, ne nixi himi pe'tsa ra seña ja yá ndo'yo ngu pe'tsa ya xodyo. Hangue nuya xodyo xi bi utsa'ihu ne bi hñump'ahu gue gyá ja'ihu dega 'ñaseña, masque nura seña'aq go 'nara ja'itho nú'aq to øt'e. ¹² Ma'met'o nguí 'buhu yabu de ma zi Hmuuh ra Jesucristo, ne nguí 'buhu 'nambu de ya me Israel nú'u to'o ya xodyo. Nu'ahu himri 'ñep'ahmah nú'aq ra cohi bi 'yøt'a Ajuaq co ya me Israel, nixi hingo mri metihu nú'aq xqui hñal'tuabi'u. Nixi te nguí tø'mahmah ngu nú'aq guí tø'mhubya, ne nixi nguí pøhmah Ajuaq. ¹³ Ma'met'o nu'ahu nguí 'buhu yabu de Ajuaq, pe nubya ya gá jonihu con gue'aq ngue'aq ma zi Hmuuh ra Jesucristo bi manga rá ji po rá ngue'ahu ne ya guí 'nathohu con gue'aq. ¹⁴ Núje dyá xodyohe ne nú'ahu hingyá xodyohu, po rá du ma zi Hmuuh ra Jesucristo bi huata nú'aq ra nthaqui dega nt'uatsate xqui 'uegahu. Y bi 'yøt'e pa dá 'nada ra hninihu ne pa dá mádihu. ¹⁵ Nu mi du ja ra pont'i'aq, gue'bu bi huata nú'aq ra nt'uatsate, ngue'aq gue'bu bi hñacua rá ts'edi ra ndaxjua ley con gatho yá hmanda ne

yá nzai. Hangue de nú'ʉ yoho ya hnini, nu'á bi hyoca 'nada ra hnini ngue'á ya bi 'natho con gue'á. Hangue ya bi za bi mádi'ʉ. ¹⁶ Nu mi du ja ra pont'i'á, gue'bʉ bi huata nú'á ra nt'atsate mi pe'tsa nú'ʉ yoho ya hnini'ʉ. Hangue nubyá bi za bi mádi'ʉ ne bi za bi mádi'ʉ nehe co Ajuá, ngue'á ya bi 'nada ra ndo'yo'ʉ co ra Zidada Jesucristo.

¹⁷ Hangue numa zi Hmuhʉ ra Jesucristo bi 'ñehe pa bi zocaguihʉ ne bi xicjʉ gue ya bi za dá mádihʉ co Ajuá, nú'ahʉ nguí 'buhʉ yabʉ de gue'á ne núje dyá xodoxyohe ndí 'buhʉ guetbu de gue'á. ¹⁸ Y nubyá ngue'á ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo bi du por guecjʉ, gathoguihʉ ngu ya xodoxyo ngu nú'ʉ hingyá xodoxyo da za ga jonihʉ co Ajuá ma Dadahʉ co rá ts'edi ra Macea Ndahi nú'á xa t'acjʉ mahyegui. ¹⁹ Hangue por gue'á nu'ahʉ ya hinguí 'na'ñohʉ nixi gyá nzøhøhʉ, ngue'á nubyá ya gyá menguhʉ de ja rá hnini Ajuá nehe, ne yá båtsi'lhʉ nehe'á ngu gatho ma'ra ya gamfri. ²⁰ Y mahyegui ya dí 'buhʉ ja rá nija Ajuá. Nurá nija Ajuá nja ngu 'nara ngu thoqui. Numa zi Hmuhʉ ra Jesucristo nja ngu ra mædi do xa 'begui pa bi thoqui ra nija, y núje dyá apostolhe ne nú'ʉ ma'ra yá 'mehni Ajuá go guecje dí njahe ngu dyá mædi jædohe, ha nu'ahʉ guí njahʉ ngu ya do ri he'tsa nú'á ra jædo. ²¹ Y ngu 'nara ngu rí bøts'e mahyegui yá jædo, y nura mædi do go gue'á ri ndude gatho rá hñʉ ra ngu, njabʉ necjʉ rá nijaguihʉ Ajuá 'yo grá ntehʉ. Ne dí 'yohʉ co 'nada ra mfeni co ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo, y nú'á go gue'á ri 'racjʉ ra ts'edi pa nújʉ rá nijaguihʉ Ajuá ga 'buhʉ strá nt'axi. ²² Ngu'ahʉ nguje dí 'nathohʉ co ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo ne go grá 'yo grá ntehʉ

mahyεgui con gatho ma'ra ya gamfri pa drá māca
nijaguih✉ Ajuã hab✉ da za da 'mui rá Māca Ndāhi
Ajuã.

3

*Ra apostol Pablo bi thuts'i pa da xipa rá noya
Ajuã nū'✉ to'o himyá xodyo*

¹ Hangue ringue'ã dí apabi Ajuã por gue'ah✉, núgui drá Pablo dí jot'ua fadi ngue'ã dí pεpabi ma zi Hmuh✉ ra Jesucristo, ne ngue'ã dí zo'ah✉ de gue'ã, nū'ah✉ hingyá xodyoh✉. ² Pøde ya guí padih✉ gue Ajuã po rá hñojá'i xa 'bεpcagui pa ga xi'ah✉ de rá māca noya'ã. ³ Nú'á go guese'ã bi xicagui pa go dá pādi nū'ã mi beni'ã, y nū'ã bi xicagui himi fāditho. Y go gue'ã ya stá op'ah✉ masque co 'na yoho ya noya ja nuna cartanã. ⁴ Y nu xcrí hñe'th✉, ma da zo ri mfenih✉ gue Ajuã go bi xicagui nū'ã mi beni go da 'yøt'a ma zi Hmuh✉ ra Jesucristo. ⁵ Y nū'ã bi xicagui hinto xqui bādi ma'met'o. Pe nubyá hã, po rá Māca Ndāhi Ajuã stá pahe nū'ã mi beni'ã, nūje dyá 'mεchnihe de gue'ã ne dí māmfe rá noya'ã. ⁶ Ne guehna nū'ã bi xicagui Ajuã gue nū'✉ hingyá xodyo ya da za da mbātsi de Ajuã nehe, mahyεgui ngu ya xodyo. Hangue nūje dyá xodyohe ne nū'ah✉ hingyá xodyoh✉ ya dí 'nada ra ndo'yoh✉ co ma zi Hmuh✉ ra Jesucristo. Ne gathoguih✉ go ma metih✉ nū'✉ yá hñā'ti Ajuã ngue'ã dí 'nathoh✉ co ma zi Hmuh✉ ra Jesucristo ne dí camfrih✉ ra māca noya. ⁷ Y nū'ã ra māca noya'ã go xa hñuxcagui Ajuã pa ga xi'ah✉'ã. Gue'ã ra māca 'bεfi bi 'racagui Ajuã po rá hñojá'i co rá dānga ts'edi. ⁸ Pa guequi dí beni gue hinte

drí muui de gatho ma'ra ya cu. Pe Ajuaq po rá hñojá'i bi 'racagui nuna ra hoga 'befi pa ga xi'ahu nú'ahu hingyá xodyohu de gatho ya dangu japi nú'u drí t'acju ngue'a dí camfrihu ma zi Hmuh ra Jesucristo. Xi ndunthi'u, ne hinda za ga pahu hangu yá ndunthi'u. ⁹ Y Ajuaq xa 'bepcagui ga xipabi gatho ya ja'lí nú'a xqui beni maya'bu ne hinxqui 'ñuditho. Nehe go guet'a Ajuaq bi hyoca gatho nú'a te ja ne gatho nú'u 'bui. ¹⁰ Nú'a mi beni Ajuaq hinxqui 'ñudi maya'bu, pe nubyá ha, ya xa 'ñutcaguihu núh rá nijaguihu'a. Y po rá nguecju, asta nuya εnxe nú'u bí ha ra ts'edi nuni mahets'i ya padi nehe'u nú'a xqui beni Ajuaq. ¹¹ Ngu nú'a xqui beni Ajuaq maya'bu gue'a bi nja, y numa zi Hmuh ra Jesucristo xqui thuts'i pa go gue'a da 'ñehe da 'yøt'a nú'a xqui beni Ajuaq. ¹² Núh dí 'nathohu co ma zi Hmuh ra Jesucristo hangue dí pe'tshu ra nsequi ga ñahu co Ajuaq nsi ra ntsu ni ra ntsa ngue'a dí camfrihu'a. ¹³ Hangue oguí tu ri muihu ngue'a dí tho ya ts'othogui por gue'ahu. Nu'a gui 'yøthu, johyahu, ngue'a nú'a dí thogui go 'nara hñó pa gue'ahu.

Rá hmate ma zi Hmuh ra Jesucristo

¹⁴ Hangue ringue'a drí ndandiñahmu ja rá thandi Ajuaq ma Dadahu nú'a to'o rá Dada ma zi Hmuh ra Jesucristo. ¹⁵ Go guet'a rá Dada nehe gatho nú'u to'o camfri ne 'bucuatho ja ra ximhai ne nú'u ya bí 'bui nuni mahets'i. ¹⁶ Go gue'a ma Dadahu nú'a to'o xi ja ndunthi yá japi pa da 'racju, dí apabi da 'ra'ahu ndunthi ra ts'edi po rá Maca Ndaqhi'a. ¹⁷ Nehe dí apabi gue da zεdi ri jamfrihu pa da 'muí xá hñó ri corasohu ngue'a ja guehni 'bui

ma zi Hmuh^u ra Jesucristo, ne pa gui 'buh^u xá hñó ja rá hmate Aju^a, nja ngu ya 'y^uza ri c^una mbo ra hai. ¹⁸ Nehe dí apabi Aju^a pa da za gui pah^u xá hñó hangu rá ndangui ne rá nsunda rá hmate ma zi Hmuh^u ra Jesucristo, ngu dí apabi da badi nehe gatho ma'ra ya gamfri. ¹⁹ Dí apabi pa gui patuah^u rá hmate'a, masque nurá hmate ma'na ra dangui que ma mfenih^u. Nehe dí apabi Aju^a gue xi da 'yoda ri mfenih^u'a, pa njab^u da za gui hñañh^u gatho nú'a ne da 'ra'ah^u'a, ne gui 'buh^u ngu gra 'm^ui'a.

²⁰ Nubyá drá nsunda Aju^a nú'a to'o ha^u ra ts'edi pa ma'na xi da 'yot'a ndunthi de gatho nú'a dí aph^u ne nú'a dí beñh^u ngue'a nu'á xi ja rá ts'edi, y nurá ts'edi'a ri mpifi ja ma corasoh^u. ²¹ ¡Núj^u rá nijaguih^u Aju^a ne drí 'nathoh^u co ma zi Hmuh^u ra Jesucristo, nzantho ga nsundah^u Aju^a desde nubya y pa nzantho! Njab^u gue'a.

4

Dí 'nathoh^u po ra Maca Ndahi

¹ Nuguí dí jot'ua fadi po rá noya ma zi Hmuh^u, hangue hñuxh^u nt'ode xá hñó núna dí xi'ah^u. Dí bante'ih^u gue gui 'yoh^u xá hñó ngu rí 'ñehe ngue'a Aju^a xa zohn'ah^u pa dyá båtsi'ih^u'a. ² Ogrí 'ñets'ih^u. Mpe'tsuah^u ra t'equ'e 'na ngu ma'na, ne ntsetuah^u 'na ngu ma'na, ne mádih^u 'na ngu ma'na. ³ Nu'ah^u guí 'nathoh^u ngue'a ra Maca Ndahi 'bui ja ri corasoh^u, hangue 'yoth^u ra ts'edi pa gui pe'tsh^u 'nada ra mfeni ne gui 'buh^u co ra hoga'm^ui. ⁴ Nujá dí 'nada ra ndo'yoh^u co ma zi Hmuh^u. 'Nada ra Maca Ndahi 'bui ja ma corasoh^u.

Ajuá xa zoncahú pa ga pe'tshú 'nada ra nthø'mate.

⁵ 'Nada ma zi Hmuhú dí xøcambenihú. 'Nada ra jamfri dí pe'tshú. 'Nada ra sistehe stá hañhú.

⁶ 'Nat'a Ajua 'bui, ne go gue'a ma Dadahú ne ra Dada de gatho nú'ú ma'ra to'o camfri'a. Y nú'á go gue'a ri manda de gatho, ne go gue'a 'bui con guecjú, ne 'bui ja ma corasohú cada 'na de guecjú.

⁷ Cada 'na de guecjú ma zi Hmuhú ra Jesucristo xa 'racjú 'nara 'befi pa ga pəhú y nehe bi 'racjú ra mfadi ne ra ts'edi pa ga pəhú nú'á ra 'befi xa 'racjú.

⁸ Hangue bi nja ngu nú'á māngā ja ra Māca T'ofo habú ena:

Ma zi Hmuhú bi ntate de nú'á to'o xqui ntatehma,
nepú bi yopa mengui pa mahets'i,

ne de guehni bá pəmpa ra ts'edi ya ja'i pa bi umba
yá 'befi cada 'na.

⁹ ¿Te rí bøni da 'ñena nú'á ra noya ena gue ma zi Hmuhú "bi yopa mengui pa mahets'i"? Ne da 'ñena gue nu'á mbi 'bú mahets'i nepú bá cai pa guecua ja ra ximhai. ¹⁰ Y nú'á bá cai pa guecua ja ra ximhai, go guet'á bi yopa menga mahets'i pa da manda gatho nú'á te ja ne nú'ú 'bui. ¹¹ Nú'á bi 'racjú ma 'befihú ne bi 'racjú ra mfadi ne ra ts'edi pa ga mpehú ja rá 'befi'a. Bi hñuxcaguihú 'ra dega apostol, ma'ra pa da māmba rá noya Ajua, ma'ra pa da zofo ya ja'i, ma'ra pa da ma'yo ja ya nija, y nú ma'ra pa da nxahnate ja ya nija. ¹² Hangue numa zi Hmuhú njabú bi hñuxa nú'ú ya məfi'ú co 'rama'na'ño yá 'befi bi umbi pa da maxa gatho ma'ra ya cu, pa njabú nehe nú'ú ma'ra ya cu da məfi nú'á ra 'befi xa t'umbi. Nú'á bi 'yøt'a njabú pa ma'na da te rá nija. ¹³ Hangue njabú drí mfaxhú 'na ngu ma'na, asta hinga camfrihú xá hño co 'nada ra mfeni, ne asta

hinga pah^u xá hñó ma zi Hmu^h ra Jesucristo rá T'^u Aju^q, ne asta hinga 'buh^u xá hñó ngu gra 'm^u'a.
14 Ya hinga njah^u ngu ya båtsi rí maua rí mani pa go ga tēnh^u ma'ra ya nt'utuate nú'^u xa bense ya ja'i ja yá ts'omfeni ne utcaguih^u 'ñena xi maju^qani nú'^u a udi pa da hyacjhma^hu. **15** Nu'^u mahyoni ga øth^u, ga sigui ga tēnh^u nú'^u xi maju^qani co ndunthi ra hmåte, pa njab^u ma'na ga 'buh^u xá hñó ngu gra 'm^u ma zi Hmu^h ra Jesucristo nú'^u to ra ñaxu de ra nij^u. **16** Nura nij^u nja ngu rá ndo'yo 'nara ja'i ri mp^uefi mahy^ugui. Numa zi Hmu^h ra Jesucristo go gue'^u ra ñaxu de gatho, ne go gue'^u 'racj^u ra ts'edi pa ga peh^u nú'^u ra 'befi xa 'racj^u'a. Ha nuj^u drí mp^uefih^u mahy^ugui ne drí mfaxh^u 'na ngu ma'na ne drí mádih^u 'na ngu ma'na. Hangue njab^u ma'na rí te rá nij^u Aju^q.

Ga 'buh^u 'nara 'ra'yo 'm^ui ngue'^u dí camfrih^u ra Zidada Jesucristo

17 Dí 'bep'ah^u de rá thuhu ma Zidadah^u, ne dí xi'ah^u gue oguí 'yoh^u ngu gra 'ñó nú'^u hingyá gamfri, ngue'^u gatho nú'^u benga ja yá mfeni'^u hinte ri muui, **18** ne xa zo ra 'bexuui ja yá mfeni. Nu'^u hinxa ne xa bådi nú'^u majuani ngue'^u xi xá me yá coraso, hangue hingui pe'tsa ra 'ra'yo te ngu nú'^u ri 'racj^u Aju^q. **19** Ni ts'^u otho yá tsa, hangue xi xa 'ñent'a ja ya ts'oqui pa da 'yøt'a gatho nú'^u go da ne'^u con gatho yá paha. **20** Pe numa Zidadah^u ra Jesucristo hinxa 'ñu't'ah^u gui 'yøth^u njab^u. **21** Ngue'^u xcá 'yøh^u de gue'^u ne xa t'u't'ah^u nú'^u maju^qani ngu nú'^u bi 'ñudi'^u. **22** Hangue por gue'^u 'ueh^u de nú'^u ri ndaxjua 'm^uih^u guí pe'tsh^u, ngue'^u xi xá nts'o nú'^u ra 'm^ui'^u, ngue'^u nuri ts'omfenih^u go gue'^u ha'ah^u

pa gui nts'ocju. ²³ Ne 'buh co 'nara 'ra'yo mfeni xá nt'axi. ²⁴ Nehe 'buh 'nara 'ra'yo 'mai, ngue'a Ajua ya bi yopa hyoc'ahu ma'ra'yo pa gui 'buh ngu gra 'mai'a, pa njabu xi majuani da za gui 'yohu xá hñó co 'nara mfeni strá nt'axi.

²⁵ Hangue por gue'a hyehabu ya nc'uamba, mañhu nú'a majuani 'na ngu ma'na, ngue'a gathoguihu ya dí 'nada ra ndo'yohu.

²⁶ Nu'bu gui ncuehu, oxcrí ñothu 'nara ts'oqui co ra cuee, ne oxcrí ncuehu ya'a, ²⁷ pa njabu hinda da'ahu ra ts'ondahu.

²⁸ Nu'a tó'o ra be, ya odri mpe. Ma'na xá hñó da gu 'nara 'befi ne da mpefi xá hñó, pa njabu da za da mats'i nú'u to'o hingui tsapabi.

²⁹ Pa gui ñahu, oguí ñahu co ya ts'onoya, ñahu xá hñó pa da za gui nuphu yá mfeni nú'u to'o da 'yø'ahu. ³⁰ Ne oguí japhu da du rá mai rá Maca Ndaha Ajua nú'a to'o 'bai ja ma corasohu, ne go gue'a 'nara seña gue ya yá batsiguihu Ajua, ne nu'a ri sugaguihu asta hinda zixcaguihu Ajua pa mahets'i pa grá 'buhuni con gue'a.

³¹ Nu'bu te da t'ø't'a'iihu, osti tsot'a ri maihu. 'Bu to da xax'ahu, oxqui ncuehu nixi gui má'tihu ne nixi gui ntsanihu, ne oxqui ñothu ma'ra ya ts'ot'øt'e.

³² Nu'a mahyoní gui 'yøthu, gui nhyoja'iihu 'na ngu ma'na ne gui mádihu 'na ngu ma'na, ne mpumbahu 'na ngu ma'na, ngu Ajua xa pun'ahu por nú'a bi 'yøt'e ra Zidada Jesucristo.

5

Hanja rí 'ñepi da 'mai nú'u to'o yá batsi Ajua

1 Yøthh ra ts'ɛdi gui tembahh rá 'mai Ajuq, ngue'a gyá hmäca bätsihh de gue'a. **2** Buhh co 'nara hmäte, ngu bi mäcaguihh ma zi Hmuhh ra Jesucristo ne bi du por guecju. Bi unse rá te pa bi tho pa bi gutca ma thaihh, y nurá du'a bi hñäni Ajuq ngu 'nara 'baha nú'a yäni xá cähi ne bi ho'a.

3 Nújh dyá gamfrihh hinga hñuxhh 'nara 'behñä nú'a hingo ma 'behñähh, nixi ga øthh ma'ra ya ts'onc'at'i de ma ndo'yohh, nixi ga øthh ra nduste co ra ts'onc'at'i dí pe'tshh, y nixi ga beñhh pa ga mänh de nuya ts'ot'ot'eya. **4** Hinga mänh ya noya dega 'betsa, nixi ga 'ñänt'uhh co ya noya xá nts'o, nixi ga thøta ma nehh te ga mänh, ngue'a hindí 'ñepcahu ga øthh njabh. Nu'a ga øthh, ga xäocabenihh Ajuq. **5** Ya guí pahh gue nu'u tó'o xi ya 'ñeja'i hingui tsa da yüt'a ja rá hmanda Ajuq ne de ma zi Hmuhh ra Jesucristo, nixi nú'u ma'ra to'o øt'a ma'ra yá ts'onc'at'i, ne ya nduste hingui tsa da yüt'a ja rá hmanda Ajuq. Nura nduste ma'na go ri mädi ra ximhai que Ajuq. **6** Hangue oto sta hyacju da 'ñenju gue rá cuε Ajuq hinda zäcju 'bu ga øthh nuya ts'oquiya, ngue'a majuqni rá cuε Ajuq ma da zädi nú'u to'o hingui øte'a. **7** Hangue hinga ntsixhh co nú'u to'o øt'a nuya ya ts'ot'ot'e.

8 Ma'met'o ndí 'buh ja ra 'bexuuui dega ts'oqui, pe nubyá ya dí 'buh ja ra ñot'i ngue'a stá camfrihh ma zi Hmuhh ra Jesucristo. Hangue ma ga 'yohh ngu rí 'ñepcahu ngue'a ya dí 'buh ja ra ñot'i. **9** Nu'a tó'o ya 'bu ja ra ñot'i øt'e nú'a xá hño, ne 'yo ngu rí 'ñehe, ne mänga nú'a majuqni. **10** Hangue ma ga øthh ra ts'ɛdi pa ga pahh ga øthh gatho nú'a ri ho Ajuq. **11** Y hinga tembahh yá 'mai nú'u to'o

'yo ja ra 'bexuuui dega ts'oqui, ngue'a nú'a øt'e'ʉ hinte ri muui. Nu'a ga øthʉ, ga zofohʉ'ʉ pa hindu sigui da 'yøt'a njabʉ. ¹² Ngue'a asta 'nara 'bøtsa 'bʉ ga mæñhʉ nú'a øt'e mant'agui nú'ʉ to'o 'bʉ ja ra 'bexuuui. ¹³ Pe 'bʉ dra yot'i co ra ñot'i nuya ts'ot'øt'e øt'ʉ, nu'bʉ ha, da hnequi te rá 'be gatho øt'e'ʉ, ngue'a co ra ñot'i ri hnequi gatho. ¹⁴ Hangue xa t'ena njaua:

Nuhu, nú'i guí aha,
nangui de habʉ xa t'ac'a'i habʉ xa t'agui nú'ʉ xa du,
y ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo go gue'a da yo't'a ri mfeni pa gui 'bʉ ja rá ñot'i'a.

¹⁵ Beñhʉ xá hñó hanja grí 'bʉhʉ. 'Bʉhʉ co ndunthi ra hoga mfadi, oguí 'bʉhʉ ngu nú'a gra 'mʉ nú'ʉ hinte yá fadi. ¹⁶ Oguí 'yohʉbʉ grí 'bøta ri orahʉ, nzántho 'yøthʉ nú'a xá hñó, ngue'a xi xá nts'o ya pa dí 'bʉhʉbya. ¹⁷ Ogrí hñeguithohʉ, 'yøthʉ ra ts'edi pa gui pahʉ nda'a go rá paha Ajuá. ¹⁸ Ogrí ntihʉ, ngue'a nura nti ma'na da ja'ahʉ gui 'yøthʉ ya t'øt'e xá nts'o. Nu'a gui 'yøthʉ, 'yøtuahʉ rá paha ra Mæca Ndahi. ¹⁹ Hñu'mba muihʉ 'na ngu ma'na gui tuthʉ ya salmo ne ya jahñá ne ma'ra ya mæca thuhu. Tutuahʉ Ajuá ne xøcambenihi'ʉ con gatho ri muihʉ. ²⁰ Nzántho umfʉ njamádi Ajuá ma Dadahʉ de gatho nú'a da 'ñep'ahʉ de ja rá thuhu ma zi Hmuhʉ ra Jesucristo.

Ra hogamʉi ja yá ngu nú'ʉ to'o xa gamfri

²¹ 'Ñøtuahʉ 'na ngu ma'na co rá ntsu Ajuá.

²² Nu'ahʉ 'bøhñahʉ medinthatihʉ, 'yøta ri damehʉ, y ja ra uenda go guí øthʉ ra Zidada Jesucristo. ²³ Ngue'a nura 'ñøhø go gue'a ra ñaxu

de rá 'bəhñā, nja ngu ma Zidadahra Jesucristo go gue'q ra ñaqxu de ra nija, ngue'q go gue'q xa pøhø ra nija, y nura nija go gue'q rá ndo'yo'q. 24 Nja ngu ra nija øta ma Zidadahra Jesucristo, njabu nehe mahyoni gui njahabu 'behñaqhu, gui 'yøta ri damehu de gatho nú'q da xi'ahu.

25 Y nu'ahu 'ñøhøhu medinthatihu, mädi ri 'behñaqhu, nja ngu ma Zidadahra Jesucristo ri mäcaguihu núju rá nijaguihu'q, ne bi unse rá te pa bi za bi pøhøguihu. 26 Bi du pa bi 'uegaguihu de ma ts'oquiuhu. Bi xuga ma corasohu co ra dehe, y nura dehe'q go gue'q rá noya'q. 27 Nu'á bi xuga ma corasohu pa drá nijaguihu'q strá nt'axi. Bi 'uegaguihu de ma ts'oquiuhu ne de gatho ma nts'o'mähihu, pa nu sta 'ñehe da zixcaguihu pa grá 'buhu con gue'q, ya hinga tuhu ni 'nara ts'oqui ngue'q ya strá nt'axiguihu. 28 Nja ngu ma Zidadahra ri mäcaguihu núju rá ndo'yoguihu'q, njabu nehe nu'ahu 'ñøhøhu rí 'ñepi gui mädi ne gui su ri 'behñaqhungu grí suse ri ndo'yohu. Nu'á tó'o ri su rá 'behñaq, gue'q ngu ri suse rá ndo'yo. 29 Hinhya'mä to'o ri utssase rá ndo'yo. Cada 'na ri su rá ndo'yo ne ri umbabi te da zi, ngu ma Zidadahra Jesucristo ri sugaguihu núju rá nijaguihu'q, 30 ngue'q go guecju rá ndo'yoguihu'q, ne cada 'na de guecju go dyá xenihu de rá ndo'yo'q. 31 Hangue ja ra Mäca T'ofo ena gue ra 'ñøhø da zogui rá dada ne rá nana pa go da 'mähui rá 'behñaq y de ri yoho'u ya da 'natho. 32 Nuna nt'utuatenq xi ra dangui, ne mä de ra Zidada Jesucristo ne de rá nija'q. 33 Hangue nu'ahu suhu ri 'behñaqhungu grí suse ri ndo'yohu. Y nu'ahu 'behñaqhu, umfu ra t'equ'e*ei* ri damehu.

6

¹ Nu'ah^u b^atsih^u, 'y^ota ri dadah^u ne ri n^an^ah^u ngue'a guí camfrih^u ra Zidada y gue'a rí 'ñepi gui 'y^oth^u. ² 'Y^oth^u ngu m^ang^a ja rá noya Aju^a hab^u ena: "Umba ra t'equ'eⁱ ri dada ne ri n^an^a ne gui su." Nuna guehna ra m^adi hm^anda ri 'ñoui 'nara hñ^a'ti. ³ Y nura hñ^a'ti'a go gue'a n^u'a "gui 'b^u co 'nara johya, ne gui 'b^u ndunthi ya j^eya nuua ja ra ximhai."

⁴ Ha nu'ah^u dadah^u ne n^an^ah^u, oxqui japh^u da ncue ri b^atsih^u; zofoh^u co ya hoga ts'ofo, ne 'ñutuah^u rá noya ma Zidadah^u.

⁵ Nu'ah^u 'begoh^u, 'y^ota ri hmuh^u de nuua ja ra ximhai co ndunthi ra ntsu, ne co ndunthi ra t'equ'eⁱ, ne con gatho ri m^aih^u. 'Y^oth^u ra uenda gue go guí p^eph^u ma zi Hmuh^u ra Jesucristo. ⁶ Mp^eh^u xá hñ^o, pe hingue h^ons^e ra ora hant'a ri hmuh^u pa gui p^enga ri hmih^u con gue'^u. 'Y^oth^u ngu rá paha Aju^a con gatho ri m^aih^u, ne p^erapabih^u ri hmuh^u ngu rí 'ñepi gui 'y^oth^u ngue'a gyá 'begoh^u nehe de ma zi Hmuh^u ra Jesucristo. ⁷ 'Y^o'tuah^u xá hñ^o yá 'befi ri hmuh^u co 'nara hoga paha. 'Y^oth^u ra uenda gue go guí p^eph^u ma Zidadah^u, hingo guí p^eph^u 'nara ja*'i*. ⁸ Beñh^u gue ma Zidadah^u ma da 'racj^u ma thahah^u ngu n^u'a stá ñ^ath^u, ngu ra 'beg^u ngu n^u'a hingrá 'beg^u.

⁹ Nehe nu'ah^u hmuh^u, suh^u xá hñ^o ri 'begoh^u. Ogrí pidih^u'u. Beñh^u gue ngu'^u ne ngu'ah^u bí 'b^u 'nari Hmuh^u nuni mahets'i n^u'a to'o hingui huahna ya ja*'i*.

Ga hñeh^u co n^u'a ra he xa 'racj^u Aju^a ngu ri hñe 'nara soldado

10 Nubyá zi cuhh, zedihh co nú'q̄ ra ts'edi xa 'ra'ahh ma Zidadahh. **11** Ngu ri hñe 'nara soldado pa da ma ja ra tuhni, njabh nehe ma ga hehh ra he nú'q̄ xa 'racaguihh Ajuq, pa hinda za da dacyh ra ts'ondahh co yá nthate. **12** Ngue'q̄ numa ncontrahh hingo 'nama mijh'ihh. Nujé drí ntunhh co ya ts'ondahh nú'q̄ ri nhjaxa mañq ja ra ndahh, ne co nú'q̄ ya ndq de ya ts'ondahh nú'q̄ ri manda ja ra 'bexuui jaua ja ra ximhai. **13** Hangue ngu ri hñe 'nara soldado, ga hñehh njabh nehe co nú'q̄ ra he xa 'racjh Ajuq, pa njabh nura ora da ne da hyacjh ra ts'ondahh hinda za da dacyh, nujé go ma ga taphh'q̄ ne ga 'buhh ngu nzantho, ne hinda za te da 'yøtcahuh. **14** Hangue ma ga zedihh. Nja ngu 'nara soldado ri ngut'a rá ngut'i pa da nja rá ts'edi ora 'yo ja ra tuhni, njabh nehe ga camfrihh nú'q̄ majuani pa da za ga zedihh. Ne ngu ri su rá coraso co nú'q̄ ra nthaqui hq ja rá tiñq, njabh nehe ga nsuhh pa ga 'yohh xá hñó pa hinte ga thohh. **15** Ngu ri su yá ua 'nara soldado pa da za da 'ñó xá hñó ja ra tuhni, njabh necjh ma ga hñocjh pa da za ga maha haburaza ga mañhh ra mäca noya nú'q̄ udi ra hogamhi. **16** Nehe ngu 'nara soldado ri hñq rá nthaqui ja rá 'ye pa da ntaqui, necjh mahyoni ga pe'tshh ra jamfri pa ga ntacjh de yá nthate ra ts'ondahh. **17** Ne ngu ri su rá ñaxu 'nara soldado co ra fui dega bøjq pa hinte da ja, njabh nehe da za ga ntacjh ngue'q̄ dí pahh gue ma zi Hmuh ra Jesucristo ya xa pøhøguihh. Nehe nja ngu 'nara soldado dri hñq rá mahuai, ma xi ga patuahh xá hñó rá noya Ajuq pa ga mañhh, go gue'q̄ ra mahuai ri 'racjh ra Mäca Ndqhi. **18** Ne de gatho núna di

øthu, nzantho ga aphu Ajuq. Ga aphu co rá ts'ɛdi ra Maça Ndãhi pa da maxcahu de gatho nú'q da 'ñehe, ne nzantho ga ndø'mhu ne hinga tsayahu ga aphu Ajuq, ne ga aphu por gatho ma'ra ya gamfri nehe. ¹⁹ Nehe 'yaphu Ajuq por guequi, pa nu xcrá ñq, ga ñq nsi ra ntsu ni ra ntsa, ne go gue'q da 'raca ya noya pa ga mãmba rá noya'q ngu nú'q xa 'ñutcagui, nú'q hinxqui fãdi. ²⁰ Nugui rá 'mehnigui Ajuq pa ga mãmba nuna rá maça noya'q, masque núbya dí ofadi pe dí mãmba rá noya. Hangue 'yaphu Ajuq pa ga mãmba rá noya'q ngu rí 'ñepqui ga ma nsinque ra ntsu.

Ya nzenzua pεhna ra apostol Pablo mi uadi ra carta

²¹ Pa gui pahu de ma 'bεfi ne te gra 'bεi de guecua, nuní ra cu Tiquico go guehni ma da xi'ahu gatho. Nuni ma zi cuhu go guehni 'nará hogá mefi ma Zidadahu. ²² Dí pehn'ahubu pa da xi'ahu te gra 'bεheua ne pa da hñup'a ri mεihu.

²³ Ajuq ma Dadahu ne ma zi Hmuhra Jesucristo da jap'ahu ne gatho ma'ra ya cu pa gui 'bεhu te rá 'ñentho, ne da max'ahu pa gui mpe'tsua hmatehu 'na ngu ma'na ne pa gui pe'tshu ndunthi ra jam-fri. ²⁴ Ajuq da japabi gatho nú'u to'o ri mãdi ma zi Hmuhra Jesucristo co 'nara hmate nú'a hinhyamu da uadi. Njabu gue'q.

**Ra 'Ra'yo Testamento
New Testament in Otomi, Mezquital (MX:ote:Otomí,
Mezquital)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Mezquital

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Mezquital

ote

Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Mezquital

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c6437f19-566b-5232-8b2a-5c88e5a5622b